

Delala, izvenredni ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošiljajo uredništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik: Čisto Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost: Tiskarna Edinost. Naročnina: za mesec: L. 7.—, 3 mesece L. 19.50, pol leta L. 32.— in celo leto L. 60.— in izvenredno mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

# EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglaš se računa po stroški ene kolone (72 mm.) — Oglaš trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnice zabave, poslanice in vabila po L. 1.—, oglaš denarnih zavodov po L. 2.— — Mali oglaš po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2.— — Oglaš, naročila in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

## Svetovna vojna, Italija, Čehi in Jugoslovenci

Pod naslovom «La Cseco-Slovacchia e i suoi governanti» piše Giuseppe Leonardi v listu «Fiamma Nera» z dne 22. julija 1923., drugi in tretji koloni druge strani:

Na ruševinah avstro-ogrske države je nastala druga država, s katero se nismo je bavitelj v katere pomembnost in veljavo pretiruje na neverjeten način toliko od strani Francije, ki ji je rečena država suženjena — kolikor od strani italijanske Srbije, ki ji je Čehoslovaška zaveznica.

Pred vojno je obstajala neka avstrijska pokrajina — Češka —, ki je imela popolno avtonomijo glede solstva in do neke meje tudi glede uprave in poslovanja justice, točim je bil glede vsega drugega Dunaj absoluten gospodar in so bili Čehi najzvestejši sluge države (erano i boemi servitori edelissimi dell'impero)!!!

Vendar so pred vojno sedanji vladalci Čehoslovaške — Masaryk, Beneš in vsi drugi, tedaj le navadni propagandisti, nadejali več ali manj — zrlj v Rusijo, nadejajo se in pričakujejo od nje svojo osvoboditev.

Masaryku, ki je bil do svojega 36. leta kromen kovač, a je potem postal propagandist, se je posrečilo pridobiti si doktoriko čast in pozneje tudi naslov profesorja. Tem ogrinjalu in pod pretvezo znanstvenih nalog je prejel neprestano potovanja iz Prage na Dunaj, iz Dunaja v Belgrad in obratno. S tem, da je na Dunaju spretno igral, kakor da bi bil v službi monarhije, je pridobil mandat v zbornici in mnoge druge nagrade, dočim je na drugi strani edno in mesečno dobival subvencije iz ajnih fondov Srbije, ki ji je bil — z eno besedo — plačan agent (agente stipendiato).

Beneš, sedanji predsednik in minister manjših stvari takozvane (cosiddetta) Čehoslovaške, je deloval v še bolj sramotnih oblikah (in più vergognose condizioni): bil je plačan agent ne le iz tujih fondov belgradskih, ampak tudi iz onih ruskega poslanstva v Parizu — rusko poslanstvo je moglo tedaj bolj podpirati, nego vlada kakor velike države — in potem tega poslanstva je bil tudi v službi francoskega ministra za zunanje stvari.

Po zrušitvi Avstrije pri Vittorio Veneto, in to edino le z oddolžitimi silami Italije, se more reči, da imajo junastvu italijanske vojske zahvaliti svojo svobodo vsi balkanski narodi in tudi Čehoslovaška, izvenredno le junastvo Črnogorov, za katero niso naši bivši slabi vladalci nič stori, marveč so poizkušali vse, da Črnogorov svojo lisoletno svobodo izgubi za vedno. Kakor Srbija, Grška, Rumunska, tako je tudi Čehoslovaška pošiljala svoje številne propagandiste v Ameriko, v Anglijo in na vse strani zemlje, kjer so razglašali, da so Srbija, Grška, Rumunska in Čehoslovaška same s svojim delovanjem zrušile Avstro-ogrsko ter da je imela Italija pri tem le podrejen delež. Dosledno temu so zahtevali

III.

od konference neverjetne in krivične kompenzacije.

Sredstva za to spretno in ogromno propagando — pri kateri so bile zaposlene tudi stotine in stotine lepih žensk in prebravljanih propagandistov, srbskih, grških, rumunskih in tudi francoskih v znatnem številu — je dajalo ministrstvo za zunanje stvari v Parizu, ki mu je bilo direktno poročeno to prodano človeško meso (questa carne umana venduta)!!!

Tako je Francija, podpirana od te propagande na tisoč načinov — ob tej priliki je bilo najetih tudi nekaj italijanskih propagandistov — zahtevala in tudi dosegla za polbarbarsko deželo, Srbijo, nezasuženo povečanje na škodo osmih sosednjih narodov, ki jih je francoska republika z živo moralčno in materialno silo potisnila v suženjstvo.

Grški, sledeči zgledom in korakom srbskih svinjskih pastirjev (indegni porcari serbi), se je posrečilo, da je udrila v Malo Azijo, iz katere pa je morala potem sramotno bežati. Tudi Rumunski se je po istih poteh posrečilo, da je udrila v velika ozemlja, do katerih ni imela pravice na noben način. Čehoslovaška je — pod pretvezo, da je nositeljica blagostne civilizacije — udrila v velika ozemlja in je potisnila v suženjstvo osem milijonov Nemcev, Slovkov, Madžarov in Poljakov.

Vse te države, ustvarjene umetno in z intrigami, kakajno od trenutka do trenutka na svoje razsulo in nikdo ne bo mogel preprečiti gotovih propadov kljub visokemu protektoratu imperijalistične francoske republike.

Dokler bodo na oblasti sedanji čehoslovaški vladni moči, nikdar in nikoli ne bo mogla Italija računati na iskreno prijateljstvo Čehoslovaške in se bo morala čuvati pred zavratnimi prijatelji, (italiani amici), ki iščejo le priliko, da bi nam storiili kaj slabega. V dokaz za to zadostuje dejstvo, da dr. Beneš — kot agent Francije — hodi iz Pariza v London, kjer skuša blažiti mržnjo, ki narasča z vsakim dnem proti francoskemu imperijalizmu.

Teh izvajanj ni priobčil morda kak opozicijski list, da bi s tem križal vsa hvaljevredna prizadevanja naše države in ji delal nepravilne. Priobčilo jih je znamenito glasilo arditizma. Poglavje o «Penelopah», ki podirajo, kar drugi zidajo, postaja interesantno in razsežnejše, nego si žele tisti, ki virijo le v jugoslovenskem tisku razdirače. Mari ne — dragi «Piccolo»?! Saj tega vendar ne bo hotel trdititi nisi na — naj nam odpusti to drznost! — tržaški tovarši, da se s takim piščarjem podpira in pospešuje delo vlade, da bi prišla Italija do dobrih in prijateljskih političnih odnosov in gospodarskih stikov s podonavskimi državami!!!

### Italija

Mussolini za red in disciplino v fašistovskih vrstah.

RIM, 17. On. Farinacci, ki je bil kot izredni komisar fašistovski za pokrajino Lacij poverjen, da reorganizira zvezo v Laciju in rimski fašjo, je naslovil na ministrskega predsednika in vođjo fašistov pismo s prošnjo, da bi mu dovolil povrtni se v svojo pokrajino. Mussolini je na to pismo odgovoril tako-le:

«Dragi Farinacci! Delo, ki si ga izvršil za preuredbo fašizma v Laciju, Te dela posebno zasluženega za skupno stvar. Po mojem mnenju bo treba udeležiti istotako metodo inteligentne energije še v kaki drugi pokrajini Italije. Moramo se osvoboditi vseh ovir. Moramo vzeti v roke 100 ali 200 tisoč fašistov, ki dokazujejo, da niso še na viski svoje naloge in ki delajo težkoče fašistovski vladi, mesto da bi ji pomagali pri njenem delu. Razume se, da bodo morali novi voditelji rimskega in lacijskega fašizma izpopolniti Tvoje delo, ker se bi moralo drugače vedno le iznova začeti. Časi ne dovoljujejo takega tratenja časa in energij.»

To pismo smatrajo uradna glasila kot izraz Mussolinijeve volje za vzpostavitev reda za vsako ceno v fašistovskih vrstah. Razen tega pa se tem vrsticam pripisuje politična važnost, v kolikor vsebujejo tudi namero vlade, da se ne bo pustila motiti pri svojem delu od gotovih fašistovskih razgrajev, s katerimi Mussolini ne ve kaj storiti. Očitno v nedeljskem železniškem prometu odpravljene.

RIM, 17. Kakor znano, niso vozili do sedaj gotovi vlakci ob nedeljah. Z dnem 19. t. m. bodo pa vse tozadevne omejitve odpravljene in se bo ob nedeljah vršil železniški promet v istem obsegu kakor ob delavnikih.

Letošnji vinski pridelek v Italiji. CASALMONFERATO, 17. List «L'Italia vinicola ed agraria» je na podlagi točnih poročil iz vseh pokrajin kraljevine pridelal do zaključka, da se bo letos pridelalo v Italiji 46.100.000 hektolitrov vina. Lanski pridelek je iznosil le 31.908.000 hektolitrov. Posebno bo letos boljše letina v pokrajinah Kampanija, Puglie, Abruzzi, Lacij, Umbrija, Toskana, Sicilija, Marche in Emilia.

### Jugoslavija

Mornarska stavka. Spor z Italijo. — Zaižanje izvoznih carin.

BELGRAD, 17. Po povratku namestnika ministrskega predsednika dr. Velizarja Jankovića z Bleda je imel predvčerajšnjim ministrski svet sejo, na kateri je dr. Janković poročal o svoji avdijenci pri kralju. Zatem je minister notranjih del dr. Vujičić prečital poročila iz Srbije o pripravah za občinske volitve in dal na diskusijo pritožbo demokratov proti terorju političnih oblastev. Obširno je nato vlada razpravljala o Radiću. Po poročilih, ki jih je prejela vlada, je Radić pred dvema dnevnoma odpotoval z Dunaja v London. Rezultati preiskave, ki se vodi v Zagrebu in inozemstvu z ozirom na Radićevu odpotovanje, še niso popolni. Zato se še ne morejo izvršiti tozadevni končni sklepi.

Minister saobračaja je poročal ministrskemu svetu o depeši, ki jo je prejel od državnega komisarja dr. Mate Valovića o stanju mornariške stavke: «Jadranska plovidba» je že vzpostavila delni promet s svojimi parobrodi na glavnih linijah. Osebe, ki je bilo v stavki, se polagoma vrača na delo. Vlada je sklepala o merah, ki se imajo podvzeti glede državne subvencije in glede definitivne ureditve našega pomorskega prometa. O tej zadevi se bo razpravljalo na eni prihodnjih sej. Minister pravde dr. Niko Perić je sporočil, da je nemška vlada začela ustavljati dajanje vojnih odškodnin. Končnoveljavno bo o tem sklepala vlada še le po povratku Pašića.

Na večerajšnji ministrski seji, ki se je vršila od 17. do pol 21. se je najprej sklopilo o tekočih poslih poedinih resortov. O zadevi odškodnin bosta intervenirala gg. Pašić in Ninčić v Parizu. G. Niko Perić je referiral o drugih zunanjih zadevah. Posebno o vprašanju Bolgarske in o predlogih Italije, naj upravlja Reko leto dni paritetna komisija. Vlada ni nicesar odločila. Počakajo se tudi v tem oziiru ukrepi gg. Pašića in Ninčića.

Da se ojači izvoz, je vlada sklenila, da se znatno zniža izvozna carina.

Na osnovi tega rešenja znaša odslej carina za moko 25 Din., za pšenico 30, za koruzo 20, za riž 30, za ječmen 20, za oves 10, za suhe slive 3 Din. Sveže slive, mekinje in krompir so prosti izvozne carine. Izvozna carina za svinje znaša 300 Din. za

komad, za zaklane svinje 150, za svinjsko mast in slanino 300, za gosjo mast 300. Oslj in mežgi so prosti carine, goveda se carini po stari tarifi.

Na osnovi predloga ministrstva saobračaja je vlada sklenila, da se vzame za izvozno sezono 3 tisoč vagonov v zakup v inozemstvu. Končno je vlada določila g. Janjića, da odpotuje v Zagreb na evharistični koagres.

Opozicija in nova bolgarska vlada. Obupni kliči nap omoč oligarskih izseljen- celv Rajska Daskalova na evropske vlade.

BELGRAD, 17. Jugoslov vlada je pre- jela apel g. Rajska Daskalova, bivšega bol- garskega poslanika v Pragi, sedanjega vo- dje bolgarske zemljoradniške stranke. Apel, ki so ga prejeli tudi francoska, an- gleška, ameriška, italijanska in čehoslova- ska vlada se glasi:

«Kritičen moment in gotovo tragičen, ki ga sedaj preživlja moja domovina, me sili, da vam predložim izvestna fakta, o katerih ne obveščajo vsak dan iz Bolgarske. Moj veliki nepozabljeni šef in prijatelj Stambolijski je bil ubit na najtragičnejši način. Njegovi mučitelji so razmesarili njegovo telo. Mučili so ga telesno, tako da bi se mogel primerjati z mučenjem prvih kri- stjanov. Več poslanikov, novinarjev, pro- fesorjev, častnikov in seljakov, ki so imeli hrabrost, da ostanejo verni svojemu šefu, je pretrpelo isto usodo. Teror, ki vlada danes nad pristaji Stambolijskega, ki so danes v ječi, je prekoračil vsako fanta- zijo. Po naredbi vlade je bilo več are- tirancev izpuščenih, a so bili predani makedonskim vstašem, ki jih ubijajo brez obzora na najgroznejši način. V imenu človečanstva in pravice mi je čast obrniti se k vaši ekscelenci kot dostojnemu pred- stavitelju velike in plemenite nacije in prositi vas, da intervenirate pri bolgarski vladi, da vsi ti čini, ki ubijajo ugled in čast bolgarskega naroda, nehajo za vedno.»

Kje je Radić? BELGRAD, 17. Po najnovejših poročilih je odpotoval Radić v New-York. Radićev odhod v Ameriko se spravlja v zvezo z regulacijo vprašanja, kako se bo v bodoče pošiljal denar za njegovo agitacijo. Radić namerava poiskati v Ameriki tudi politične pomoči, kar mu pa sigurno ne bo uspelo, ker se Amerikanci nočejo mešati v evrop- ska vprašanja.

Slovenska ljudska stranka in Radić.

BELGRAD, 17. «Pravda» poroča, da bo izdal te dni glavni odbor Koroševce stranke komunike, v katerem bo izjavil, da se SLS ne strinja z Radićevimi ekskurzijami. Komu- nike bo pomenil tudi pričetni razpor z Radićem.

Ačera z ladjo «Vulkan».

BELGRAD, 17. Povodom pisanja itali- janskih listov glede zaplenbe ladje «Vul- kan», na katerem so bile baje ogromne množine vojne materiala, se je dopisnik «Jutra» obrnil na pristojno mesto, kjer so mu izjavili, da jugosl. vladi ni znano no- beno tako naročilo, kakor pišeje italijanski listi. Sploh je smešna trditev, da bi ladja «Vulkan» mogla sprejeti toliko količino orožja, ker je vendar imenovana ladja razmeroma mal parobrod. Ze sama količina enega milijona pušk je težka 4 do 5 tisoč ton, za katero težo absolutno ne zadostuje ladja «Vulkan».

Kraljevska rodbina v Topoli.

BELGRAD, 16. Včeraj popoldne so odšli kralj Aleksander, knežinja Jelena in knez Arzen v Topolo. Kralj in kraljevska rod- bina so se nastanili na svojem posestvu v Oplencu. Jutri se vrši rodbinski parastos za pokojnim kraljem Petrom, kateremu bo prisostvovala samo kraljevska rodbina in dvorno častništvo. Po parastosu se kralj z rodbino takoj vrne na Bled.

Kralj na katoliškem shodu?

BELGRAD, 17. Kongresa katoliške omi- ladine dne 28. t. m. v Ljubljani se udeleži, kakor javljajo na vladi, kralj. V imenu vlade bo prisostvoval kongresu minister ver Voja Janjić.

Na evharistični kongres v Zagreb odpotuje danes minister ver Voja Janjić in minister prometa Velizar Janković.

Potres v Jugoslaviji.

BELGRAD, 17. Predvčerajšnjim zjutraj ob 2. uri 1 min. je zabeleži seizmografski aparat v Belgradu 4 tresljaje, ki so trajali dve minuti. Potres je bil vertikalni.

Porazni učinek Radićevega bega.

ZAGREB, 17. Porazni učinek Radićevega bega se vedno bolj kaže v zmedenosti blo- kaškega tiska ter v konsternaciji vesolj- noga radićevstva v mestu in na selu. Blo- kaški listi pobijajo drug drugega z resnično originalnimi poročili in se v svojih komen- tarjih morajo drenjati med Scilo in Karibdo mučne zadrege. Se interesantnejše je široko radićevsko «javno mnenje». Meščani in seljaki, puščeni na cedilu, brez informacij oziroma zavedeni po krivih informacijah, ne vedo, kako soditi o Radićevem begu. Kakor pravi «Riječ», gre med hrvaškimi seljaki splošna beseda: «Ne bo dobro, ako je bežal». Meščanstvo pa se skuša držati hladnokrvno in se opriema vsake utešne besede, češ: «Radić že ve, kaj dela!» — a vendar je radovedno, kam to vodi. Gos- poda meščani so za Radićevo politiko, pa naj bo še tako nora, niso pa za krimi- nalne opasnosti, v katere bi jih ulegli zva- biti Radić, politični «avijatik», kakor se je nekoč sam nazval. Leteti v aeroplanu, — ne, to ni za nas. meščani blokaši in seveda

zopet valijo krivdo na Belgrad: «Kaka dr- žava je to, da mu pusti bežati?»

### Francija

Francoski poslanik v Londonu pri- Poinearjeju.

PARIZ, 17. Takoj po prihodu v Pariz se je francoski poslanik v Londonu grof De Saint Antaire podal k ministrskemu predsedniku.

Reparacijska komisija proti nemškemu notranjemu posojilu v zlatu.

PARIZ, 17. Reparacijska komisija je objavila naslednje poročilo: V seji dne 14. avgusta je komisija sklenila z večino (an- gleški predelavnik ni glasoval), da bo po- slala nemški vladi pismo v zvezi z zadnjega posojila naslednje vsebine: reparacijska komisija opozarja nemško vlado na 248. člen versailleske mirovne pogodbe; v smi- slu tega člena ima reparacijska komisija prednost nad viki, ki bi jih nemška država hotela porabiti za poravnavo posojila, pred lastniki tozadevnih državnih obveznic.

### Belgija

Belgijska vlada proučuje angleško noto.

BRUSELJ, 17. Na današnjem ministr- skem svetu se je razpravljalo o angleški noti za reparacije. Najbrže bo belgijski od- govor prej sporočen v Pariz, kakor bo potem poslan v London.

### Anglija

Kako je bil aretiran De Valera.

LONDON, 17. O aretaciji vođe repu- blikancev na Irskem De Valera so znane te-le podrobnosti: De Valera se je pripel- jal v avtomobilu v navadni obleki, ne pre- oblečen kakor je zadnji čas hodil, v mesto Ennis (pokrajina Clare), da bi tam govoril na volilnem shodu. Množica ga je sprejela z burnim ploskanjem. Komaj je prišel go- voriti, je nastal med poslušalci velik šum: trg je bil nenadoma obkoljen po vojaštvu. Vojaštvo je nato izstrelilo dve salvi. Mno- žica se je v strahu razkropila: De Valera se je zgrudil na tla, kakor da bi bil težko ranjen. Tedaj so pristopili vojniki ter ga pre- jeli. De Valera se je spet dvignil ter sledil vojakom. Vlada je izdala dolgo po- ročilo, v katerem zvrta vso odgovornost radi gorja na Irskem na vođjo republikan- cev ter izjavlja, da ne bo izpustila De Va- lere in njegovih pristašev, dokler bo sma- trala, da bi njihova prostost znala škoditi domovini.

De Valera ne pride pred sodišče.

DUBLIN, 17. De Valera, ki je bil pri- držan v zaporih v Limericku, bo najbrže še tekom tega tedna odveden v Dublin. Listi menijo, da De Valera sploh ne pride pred sodišče, ampak bo kar obsojen na ne- določen čas v smislu zakona za vzpostav- miru in red, ki preoblašča vlado, da in- ternira jetnike za nedoločen čas brez sod- nega postopanja. Aretacija De Valere je znatno vzbudila splošno zanimanje za vo- litve, ki niso mogle do sedaj navdušiti volivce. Na splošno se smatra za gotovo, da bo De Valera izvoljen v grofiji Clare, kjer so imeli irski ekstremisti vedno mo- čno zaslombo.

### Nemčija

Francozi zaplenili denar državne banke. Stavka v Gelsenkirchenu.

BERLIN, 17. Wolfova agencija poroča iz Essena, da se je Francozom po petih tednih potrdilo odprti blagajne podru- žnice državne banke. Tudi v Neuwien so zaplenili ves denar, ki so ga našli v bla- gajnah. Razen tega so zasledena oblastva odredila, da se mora ustaviti delo v ti- skarnah, kjer se tiska papirnati denar. V Gelsenkirchenu so Francozi ponovno za- sedli rudnike. Delavci so radi tega stopili v stavko ter izjavili, da se bodo povrnil na delo, ko bodo Francozi rudnike za- pustili.

Državni zbor odgojen.

BERLIN, 17. Državni zbor je odobril rezolucijo vladnih strank za izgotovitev nadaljnjih zakonov v svrhu obnove finan- čnega državnega kredita ter je bil odgojen za nedoločen čas.

Splošen mir v Nemčiji.

BERLIN, 17. Wolfova agencija poroča, da je večerajšnji dan potekel v vsej državi mirno. Listi ugotavljajo, da se je v notra- njosti razburjenje znatno pogoilo, posebno radi zboljenja v aprovizaciji. Razna ži- vila so pod nadzorstvom komisij in je njih cena večraj znatno padla. V Berlinu se dela v vseh javnih podjetjih. Prišlo je le do malih incidentov radi odpustitve neka- terih delavcev. Tudi v Aachenu je bil po- proglasiti obsebnega stajanja vzpostavljen mir. Medtem pa prihajajo iz zasedenega ozemlja vesti, da so bila v okrajih Koelna in Dusseldorfa vsa polja oplenjena. V dru- gih krajih, kjer je prišlo do enakih plenjenj, se je policiji posrečilo udati te izgrede. Iz Halleja poročajo, da je tudi v vsej srednji Nemčiji stavka končala in da se je davi pričelo povsod delati.

Nemška vlada razpustila osrednjo komu- nistično komisijo.

BERLIN, 17. Pruska vlada je na nasvet državne vlade razpustila osrednjo komisijo komunistične stranke, kakor tudi vse de- lavske svete te stranke, ki so tvorili močan element za agitacije med ljudstvom, pred- vem med nameščenci javnih naprav mesta. Ravnotako je bila razpuščena takozvana komisija 15, ki je vodila komunistično gi-

banje v teh zadnjih dneh. Ta komisija je tudi organizirala splošno stavko minole ne- delje. Lista «Deutsche Zeitung» in «Deu- tsches Tagblatt» sta bila ustavljena, ker sta očitala sedanjemu kancelarju Strese- mannu, da bo njegova vlada kapitulirala pred Nemčijo.

Blokada zasedenega ozemlja zopet podaljšana.

DUESSELDORF, 17. Zapretilje meje med zasedenim ozemljem in ostalo Nemčijo, ki je bilo — kakor znano — odrejeno za kazni radi atentatov v Dusseldorfu, Es- senu in Dortmundu, je bilo zopet podaljš- šano, in sicer do 31. t. m.

### Bolgarska

Obsodba ministrov kabineta Stambolijskega.

SOFIJA, 17. V Plevni je predvčeraj- šnjim bila razglašena obsodba obtoženih ministrov v kabinetu A. Stambolijskega. Štirje ministri so obsojeni na smrt, dva pa na dosmrtno ječo, pet jih je oproščenih, ostali pa so obsojeni na tri do pet let težke ječe.

### Avstrija

Otvoritev kongresa pravovernih ljudstev.

DUNAJ, 17. Včeraj je bil odprt prvi ljudski svetovni kongres. Pri otvoritvi so bili navzoči tudi vladni zastopniki; pred- sednik republike Hainisch in kancelar Seipel sta poslala pozdravna pisma. Mons. Seipel pravi v pismu, da kot katoliški du- hovnik odobrava organizacijo iskreno ver- nih judov, ki delajo za okrepitev vere v Boga.

### Grška

Grška vlada regulirala devizni promet.

ATENE, 17. Da pride vlada v okom spekulacijam, je izdala odlok, ki regulira vse operacije s tečajni in imenjuje novi borzarne agente.

Proti rešitvi grške vladne krize. — Zaimir bo sestavil koalicijsko vlado.

ATENE, 17. Po poročilih atenske agen- cije bo Zaimir na številne prošnje zmernih političnih krogov nadaljeval poizkuse za sestavljen koalicijske vlade in si je pridr- žal rok 14 dni za končnoveljavnen odgovor. Rešitev krize se bo torej nekoliko zaka- snila.

Z medparlamentarne konference v Kopen- hagenu. — Razprava o razorožitvi. — Sta- lišče Italije.

KOPENHAGEN, 17. Med razpravo o razorožitvi je bivši danski vojni minister Nunch stavil dva predloga: 1. Konferenca opozarja na sklepe v Stockholmu in na Dunaju ter vztraja na stališču, da se raz- orožitev izvrši po načelih, na podlagi kate- rih se je ustanovila Zveza narodov; 2. Kon- ferenca ugotavlja z zadoščenjem, da je tretji zbor Zveze narodov poudarjal važ- nost posameznih dogovorov o razorožitvi. Podoben predlog je stavil tudi Angl- z Butler. Nato se je vnela živahna razprava, katere so se udeležili Quiddé (Nemčija), Merlin (Francija), Appony (Madžarska), Heil (Nemčija). Glasovanje se bo vršilo še le jutri. Italijanski odposlanec De Ste- fano je glede razorožitve zavzel isto sta- lišče kakor italijanski predstavnik v za- časni komisiji v Parizu: Italija je prepri- čana, da je razorožitev vsakako najizdat- nejše sredstvo za doseg miru; toda s tem ni še rečeno, da Italija odobrava vsak na- črt za posebne dogovore med posameznimi državami. Na ta način bi prišlo v najbližji bodočnosti do novih družitev držav, ki bi se povečale prepadu, ki danes ločijo po- samezne narode. Vsa dogovora glede razoro- žitve mora biti splošnega značaja — rekli bi — skoro svetovnega. Edino pod tem pogojem je Italija pripravljena pristati na tozadevni dogovor.

Poročilo raziskovalca Amundsena dospelo po 23. letih.

KOPENHAGEN, 16. Nekaj norveških ribičev je našlo v Severnem morju stekle- nico, v kateri se je nahajalo poročilo zna- nega raziskovalca Amundsena, ki nosi da- tum 6. januarja 1901 ter je še popolnoma čitljivo.

Vprašanje narodnih manjšin na konferenci v Kopenhagenu.

KOPENHAGEN, 17. Medparlamentarna konferenca je sprejela 3 predloge glede postopanja z narodnimi manjšinami, ki slone na načelu, da morajo države zagoto- viti državljanu katerekoli narodnosti ali veroizpovedi popolno svobodo. Dalje je medparlamentarni svet imenoval odsek, ki bi imel nalog, da prouči vprašanje narod- nih manjšin. Kralj in kraljica sta sprejela udeležence konference na gradu Amalien- borg.

Porazen konec stavke bančnih uradnikov na Španskem.

MADRID, 17. Uradniški krogi pripisu- jejo popoln pomor zadnje stavke bančnih uradnikov slabemu vodstvu. Radi te stavke je ostalo 1500 uradnikov na cesti; banke jih namreč nočejo več sprejeti.

Nemško-španska trgovinska pogajanja pretrgana.

PARIZ, 17. Listi poročajo iz Madrida, da so se pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Španijo in Nemčijo razbi- la, ker so Nemci hoteli zvišati carino za neka- tere predmete, ki tvorijo jedro španskega izvoza, medtem ko so se zastopniki Spa- nije temu odločno uprli.

Turški poslanik v Rimu.  
CARIGRAD, 17. Bivši državni podtajnik za zunanje stvari Hikmet beg je bil imenovan za turškega diplomatskega zastopnika v Rimu in je včeraj odpotoval na svoje novo mesto.

Obnoveitev diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Mehiko.  
MEHIKO, 17. Podpisan je bil dogovor za vzpostavitev diplomatskih odnosov med Zedinjenimi državami in Mehiko.

## DNEVNE VESTI

### Ne imenuj po nemarnem...

V svojem izdanku od minule srede je priobčil »Piccolo« pod gornjim naslovom svoji javnosti pouk in posvarilo, ki mu pritrjuje tudi mi. Ker se je povodoma neke polemike v stvarih poklica porabilo kot dokazni argument — tuid italijanske ene stranke, ki je bila v sporu, piše inženir L. P. Tomatis:

Trst ima žalostno prvenstvo v tem, da se vsako vprašanje — in to tem bolj, čim manj je vzkoka za to — na obžalovanja vredne način vlačijo na polje patriotizma, ki nima prav nič opraviti z onim drugim patriotizmom, ki se je izjavjal, uveljavljal in navduševal med obojstranimi in mukami strelskih jarkov. Ni plemenito in ni lepo, da morajo bivši bojevniki neprestano služiti kot zastoni, ko se hoče te ali one obtoževati nepatriotizma. Komu more koristiti to neprestano prekanjanje neprestane podčrtavanja italijanosti? Odlodimo se, da temu patriotizmu (ki postaja vedno bolj drzen) damo nov podstavek in ohranimo ga za dneve potrebe! Enaki in stični bolj, kakor v Trstu, se bijejo po vseh in tudi najmanjših mestih Italije; nikdar pa se ne dogaja, da bi se sklicevali na svoj lastni patriotizem in svojo italijansko lojalnost kot največjega argumenta. Kajti, pravo italijansko začetno morda ravno tedaj, ko se ime domovine — zamočuje, ker je samo ob sebi razumljivo kot izraz najvišjega čustva. Čim je kdo rojen od italijanskih staršev v naravnih mejah, domovine, ga je smatrati kot absolutno enakega v pravicah in dolžnostih vsakemu drugemu, ki je rojen v istih razmerah. To množice apostolov, mučenikov in izpovedovalcev italijanosti in patriotizma res ni zaželjeno. Tistemu, ki poseduje in si pripisuje pravice, res ne treba v Italiji drugega orožja. In patriotizem je gotovo tem čistejši in plemenitejši, čim bolj se ga goji na tihem ter izvaja morda tudi z žrtvijo. Vedno smo mislili in smo globoko verjeli v resnično edinstvo Italije. Nikdar pa nismo mogli misliti, da bi mogli biti kak italijanski državljani različen od drugega in da bi mogla v dušah oziroma zavesti o različnih dolžnostih, kakor so že mesta in pokrajine. S takimi kriteriji se ustvarjajo umestno raznočrti in nasprotujoči si patriotizmi, nikakor pa se ne dajata oblikati in življenje — patriotizma.

V imenu Italije prosim inženir Tomatis, naj se to ime imenuje kolikor le možno — po redko.

»Žalostno prvenstvo Trsta«, o katerem govori piše, zagreva življenje tudi nam jugoslovanskim državljanom Italije. V vsakem prekanjanju, v vsaki, tudi zgolj stvarni polemiki, tudi če ni v nobenem stiku s politiko, stopajo na plan proti nam: italijanski patriotizem, naš nepatriotizem, naše pretežno sovraštvo proti italijanskemu narodu in naše izdajstvo na državni! Naj imamo v stvari sami tudi stokrat prav, vendar je pravda izgubljena za nas v imenu domovine in v imenu patriotizma! Niti pravilnost ne, ker sodbna in obsodba je že gotova in je kratka. Izreka jo tisti patriotizem, ki ga inženir Tomatis označa kot drzne in ki ima v njem naš Trst »žalostno prvenstvo«. Kakor inženir Tomatis tako ključno tudi mi: ne imenujte po nemarnem imena domovine in svojega naroda! Ne skrivajte za to špansko steno — svoj nečisti patriotizem! Tudi mi smo državljani Italije! Sicer drugače imena in krvi, ali z istimi pravicami, ker tudi z istimi dolžnostmi!

### Južno Tirolsko je bilo in vendar ostane

Tako ključno južno-tirolski nemški poslanci v posebnem proglasu. Prefektura v Tridentu — tako pravi proglas — je prepovedala rabo imena Južno Tirolsko in Tirolski za našo domovino in naše soplemenjake ter nas je stavila pod kazni. Četudi se je Tirolsko razcepilo, četudi se je južno Tirolsko priključilo kraljevstvu Italije — je naša domovina kljub novim imenom ostala isto, kar je bila vedno, in ljudje, ki jo obdelujejo v trdem delu ter jo ljubijo z neizbrisno ljubeznijo, so in bodo vedno, kar so bili njih očeti: Tirolci! Naj že govorimo ali pisemo to, ali naj smemo le vedeti in čutiti v globini srca: mi ostanemo, kar smo bili. Le s svojimi gorami izgine Tirolsko... Stvari gredo čisto svojo pot in moške, ki nas danes želijo, bodo morda prvi, ki izprevidijo svojo krivico. Zadnje besedo bo govorila zgodovina!

### „Italija na razpotju med Francijo in Anglijo“

Berlinski »Lokalanziger« je priobčil pretekli mesec glede Italije informacijo, v kateri pravi, da se Italija še vedno ni mogla odločiti na stran katere izmed navedenih dveh držav naj bi se postavila ob njenem sedanjem oboževanju. Gotovo je da pride med francoskim vojaškim kolegom in angleškim mornarskim nekoč od spopada, v katerem Italija ne bo mogla držati križem svojih rok, ker bo od

izida tega boja odvisen položaj na Sredozemskem morju.

General R. Benicvenga v reviji »Echi e Commenti« ugovarja tej informaciji in izjavi, da je italijanska orientacija že popolnoma jasna. Čudno se mu zdi, da »Lokalanziger« pobeblja, da so nemški politiki in generali že pred vojno nigašili, da bi se Italija vsled obsežnega svojega obrežja in vsled pomankanja premoga ne mogla nikdar pridružiti oni skupini držav, ki bi bile proti Angliji naperjene. »Sedaj nam je nerazumljivo — pravi general — zakaj naj bi se Italija oddaljila od poti, katero hodi že od »risorgimenta« dalje. Razumljivo nam je to toliko manj, kolikor se je položaj v Sredozemskem morju, odkar je izginilo avstro-ogrsko brodogradništvo in se je pojavila, če tudi le boječe, slovanska mornarica, izpremenil v našo škodo. Hočeš nočeš, pred vojno, zlasti po vojaškem sporazumu trojeve 1. 1913. je bilo na Sredozemskem morju nekako ravnovesje, katerega danes ni več.«

Benicvenga ugovarja nadalje, da bi francosko zračno brodogradništvo nadklicovalo angleško. Ako je Anglija doslej v zračnih bojnih silah morda res za Francijo zaostala, to svojo zamudo kmalu popravi.

In končno — zaključuje general — kako bi mogla Italija dati Franciji prednost pred Anglijo z ozirom na to, da naše vzhodne meje ogrožajo Slovenci in z ozirom na dejstvo, da išče Francija pri teh Slovanih zaslombo v svoji orientalski politiki?

### Novemu tržaško-koprskemu škofu

Neki tukajšnji italijanski list je priobčil pismo nekega »bednega duhovnika na deželi« — v Istri — ki opominja novega škofa, da je v njegovem interesu, njegovega — zdravnika, če poisti škofski ordinarijat. Tega »bednega duhovnika menda muči »velika krivica«, ki je v tem, da imajo Slovenci te škofije par svojih ljudi na ordinarijatu. Umestno vprašuje »Istarska Rijeka«: Mari ni ordinarijat za vernike in duhovnike, ali je možna pri nas institucija, ki bi izvajala politične cilje: asimilacijo Slovanov in ubijanje njihovih duš? Dusevno ubojstvo je večji greh, nego telesno. Ali more to izvajati tisti, ki naj širi ljubezen Odrčenikov med narodi? Tak duhovnik so največji agitatorji proti naukom Kristovim, ker jim je nad vsem njihov nacionalizem, ne pa ljubezen do bližnjega.

Novi škof dr. Fogar je človek visoke kulture, blagoga srca in bogat na izkustvih, pak se ne bo oziral na pisanje takih svojih svečnikov, marveč bo hodil po poti, ki mu jo je Previdnost določila: deloval bo blagovotorno, ne pa razorno, širil bo ljubav, a ne sovraštva!

Spet en korak naprej. Iz Bocna poročajo, da je fašistovska delavska organizacija po pogovoru z voditeljske nemške delavske zbornice zasedla predvčeršnjim zvečer poslopje, v katerem se nahajala nemška delavska zbornica. Na poslopju vzhaja fašistovske zastave.

Iz potne tihote. Preteklo nedeljo 12. t. m. sem napravil s parnikom izlet v Izolo. Izbral sem si kotiček v II. razredu. Tle mene je posedelo par mladenčev iz Italijancev. Sodeč po njihovem razgovoru so bili mornarji uslužbeni pri paroplovni družbi Cosulich. Pred nami so se zbrale mlekarike iz Korz izolskih, ki so se od utrujenosti polegale na tla zraven svojih »plenirjev«. Nekaj izmed njih je pričelo zajtrkovati. Ko je bil zajtrk gotov je ena izmed njih pričela peti polglasno slovo narodno pesem. Koj za njo so se oglašile druge in kmalu se je razleglo po parniku ubrano petje, ki je vzbudilo občo pozornost na zadnjem delu parnika. — Ko so odpele več slovo, pesmi so se zbrale mlekarike eno »po laško«. Tej laški je spet sledila slovo, pesem, ki je dala povod za sledeče: Neke človeče, gotovo kakšna poturica, vsaj po obrazu sem sodila tako, je ob petju slovo, pesmi pričel zmerjati dekletu, ki je pojejo slovenski. Pošiljal je vse, ki slovensko pojejo in govore, v Jugoslavijo, češ, tam se laško slovenski poje; tu smo v Italiji in v Italiji se ne poje slovo, ampak le italijansko. Navsezadnje je pridil: Quando le sà, perché no le centi italiani. Ko je končal s svojimi nasveti, je dobil možat odgovor od deklet samih, tako, da ga je bilo že malce sram. Na pomoč so jim prišli tisti, ki so prej omenjeni mornarji, ki so v vsem zavrčali onega prenapetega in se prav laskevno izražali o Slovincih. Tolklo časa so ga napadali, da si je slednje izbral drugo mesto. Opisal sem ta prizor, ker se mi je prvič v življenju pripetilo, da seru obliži iz ust Italijanov tako krepke besede v obrambo Slovincem. Ako bi bilo med Italijani mnogo takih ljudi, s tako zrelimi nazori imamo poimirjenje med Slov. in Italijani v par mesecih. So pa to bele vrane — a spak so. Upamo pa, da se bo število teh povečalo.

Istrijskani.

Dijavla Matica. Opozarjamo člana-dijake, da je zadnji dan za vlaganje prošnje 20. avgust. Prošnje dole prošnje se bodo le izjemoma upoštevale. Društvo mora imeti vse prošnje v kote, in v hipu je skočila črna, tih, grozna... Svet je spal okoli nje — a midva sva bdeli, sama s svojim strahom.

Tedaj je začelo večno povpraševanje, ponavljaje se vedno z nova, vso noč: »Koliko je ura?« Bilo je devet ura... Bilo je deset in pol... deset in pol... deset in tričetrt... enajst... enajst in pol... In tako vso noč.

Ko je minilo štiri ura, se je Boževskij pomiril. Molčal je. Spal je.

Zadnja postaja najne Kalvarije je bila v Jatti na Krinu. Tam so bili še zdravniki, s katerimi naj bi se posvetovala... Bil je Ivanov, bil je profesor Bobrov.

»Nadaljujte z istim težilom«, je rekel eden. »Pazite, da ne obratate nikdar glave,« pravi drugi.

K vsem velikim bolečinam se je še pridružila nepremekljivost vratu.

»Hočem obrniti glavo,« je pravil Boževskij po noči.

»Ne dragi, ne!... za božjo voljo. Hočem jo obrniti, hočem jo obrniti,« sem in tja. Če stojim se pri miru, znoim!.

Tedaj prav počasi, z veliko opreznostjo, s prestrašenimi očmi, kakor da bi se kdo celo od vdalj eklinjavil, je obrnil Boževskij obraz, pogreznitv eno lice v blazino.

do 20. t. m. ker mora sestaviti poročila za šolsko leto 1923/24. Poročila mora biti sestavljen — po pravilih — najmanj 3 tedne pred rednim občinim zborom. — A poslednji se mora vršiti v prvi polovici septembra!

Izv. odbor.

### Iz tržaškega življenja

Pes nevarno obgrizel dečka. Pred par dnevi se je 6-letni deček Aleksander Bogessich, stanujoč v Pendice di Scroola št. 480, podal k svoji teti, ki stanuje v neki vili v ulici Pasqua- le Revoltella št. 466. Teta je imela v oskrbi velikega psa, katerega lastnik je menjalničar Gairinger. Zdi se, da žival ni poznala malega gosta, kajti včeraj popoldne, ko se je Bogessich igral na vrtu, ga je pes nenadoma napadel. Deček je prestrašen skušal zbežati, toda ga je pes še bolj razkačilo. Podrl je dečka na tla ter ga začel besno grizti. Vpiti uboza je privabilo na lice mesta njegovo teto in druge domače, ki so odstranili besno žival ter rešili dečka iz nevarnega položaja. Malček je bil ves krvav. Prenesli so ga nemudoma v mestno bolnišnico, kjer je zdravnik dočkal, da ima široko rano na nosu, drugo na desnem licu in tretjo na desni rami. Potem ko so malemu ranjenцу kavitirali in obvezali rane, so ga sprejeli v nevarnem stanju v kirurški oddelk.

Pristojna oblast, kaetrij je bil naznanjen dogodek, je dala psa preiskati po občinskem živinodravniku, da ugotovi, če je žival eventualno stekla.

Dve nesreči pri delu. V tovarni strojev (Stabilimento Tecnico) pri Sv. Andreju se je včeraj popoldne ponorečel kovac Vincenc Loquale, star 50 let, stanujoč v ulici Pozzaecche- ra št. 5. Med tem ko je okoli 14 h pri nekem stroju sekla železno ploščo, je od te odletel kos železa ter se mu zapelil v desno stegno. Ranjenicu so na licu mesta z silo obvezali rano, nato so ga z avtomobilom tovarne prepejeli v mestno bolnišnico, kjer je bil Loquale sprejet v kirurški oddelk. Njegovo stanje ni nevarno.

Mizar Fran Spadaro, star 69 let, stanujoč v ulici Salita Promontorio, je včeraj zjutraj pri delu v tržaški tovarni testenin prišel z desno roko med zobčasto kolesce nekega stroja, ki mu je pobabilo mezinček ter ga ranilo na več mestih po isti roki.

Ranjenec se je zatekel v mestno bolnišnico kjer so mu rano razkužili in obvezali.

Požar v trgovini. Predkonečnim okoli 23-ih so bili mestni gasilci obveščeni, da je v trgovini z obuvali, ki se nahaja na tetaščini V. E. III, izbruhnil ogenj. Oddelki gasilcev se je nemudoma pošli na označeno mesto. Skozi sranje pri vratih trgovine je uhajal dim. Gasilci so vdrli v notranost trgovine, kjer so v nekem kotu gorele škatle polne obuval in del neke lesene stene. Ki loči trgovino od skladišča. Ogenj so gasilci kmalu pogasili. Škoda se ceni na par tisoč lir.

Dva nesrečni padca. Delavec Mihael Fonda, star 40 let, uslužben v tovarni olji pri Sv. Andreju, je včeraj predpoldne pri delu padel z več metrov visokega ograda ter si pri tem zlomil levo roko. Ponesrečenca so spremili v filijalko rešilne postaje v ulici S. Marco, kjer je dobil prvo pomoč.

Istotšno je prinesla tja neka mati svojega 3-letnega otroka Josipa Bigraneti, stanujočega v neki bližnji ulici. Malček je imel na nosu široko rano, ki jo je zadobil doma pri padcu tekom igre.

Obe ponesrečenca so z avtomobilom rešilne postaje prepejeli v mestno bolnišnico. Fonda so sprejeli v kirurški oddelk. Malemu Bigraneti-ju so zašli rano ter ga nato izročili domači oskrbi.

Tolklo časa hodi vroč v vodnjaku... Trgovec Josip Kobac, lastnik trgovine s jestevinami, ki se nahaja v ulici Udine št. 37, je v zadnjem času pogostoma opazal, da mu zmanjkuje denar iz predala v trgovini. Mož je pel čunosti na svojega uslužbenca Josipa Furlani. Nekega lepega dne je prišel do prepričanja, da njegov sum ni bil neupravičen; dobil je dokaz, da mu denar izhaja Furlani. Tedaj se je trgovec pošli na levolesno ter tem naznanil nepošte- pne uslužbenca. Poslednji je bil aretiran in po kratkem zaslišanju na kvesturi odveden v zapore v ulici Corneo.

Vrč, ki ima — moje. Mlekarika Marija Babič, doma iz Marazja je pred včerajšnjim jutraj pustila za kratek čas vrč z mlekom v hiši št. 17 ulice Giuffa. Ko se je povrnila nazaj ni bilo vrča več.

Očitvno se je neznanemu dolgooprstnemu tako dopadalo mleko, da jo je popiljal z vrčem.

### Iz tržaške pokrajine

Slavina. Zlato poroko sta praznovala v Slavini dva zakonska para, to sta obče spoštovani družini Kalister in Moravec. Iz hiše Kalistrove sta se 24. junija 1873 poročila ob enem brat in sestra. Prigodi se pač še vedno, dasi ne pogosto, da tu in tam kakšen zakonski par doživi 50 let sladkosti zakonskega jarma. Da bi pa brat in sestra s svojo boljšo oziroma slabšo polovico doživela 50 let zakona je pa redek slučaj. Ta srečna zakonska para šteta skupaj 318 let in se veselita še trdnega zdravja.

Koncem letošnjega šolskega leta so privedle učne moči v Slavini šolsko razstavo. Ta razstava bi delala čast vsakemu mestu. Razstavljene so bile ribe, pismini izdelki in v velikem par ročna ženska dela. Kdor si je

Njegovi zlati kodri so radostno obkroževali ubogi, uvelj obraz.

XVIII.

Bilo mi je vedno bolj težko, bilo me je vedno bolj strah, ko sem bila v teh dolgih, strašnih urah sama z njim.

Nekega večera sem brzojavila Stahlu: »Pridite!«

Ko se je naslednjega dne mračilo je žopel Stahl.

Upala sem, da mi prinese njegov prihod poguma in tolažbe. Toda kaj, ko je stopil na prag suh in praten, mi je zastalo srce. Bolj spektaklen kot nekoč, ves razkukan, me je gledal in njegove začudene oči so se gibale neprestano.

Pozdravila sem ga vsa tresoč; dotikaj njegove medle in potne roke me je stresel. Boževskij ga je poklical s šibkim glasom. Dozvedno se ga je veselil. Podal mu je čuhunjo in rumeno roko ter rekel: »Čuj Stahl, hočem obrniti glavo.«

Stahl ga ni razumel. In Boževskij je pravil: »Hočem obrniti glavo.«

to razstavo ogledal, vsak se je vprašal, ali je mogoče napraviti kaj takega v Slavini.

Ko pravim da so to razstavo privedle učne moči, bi si čitatelj mislil, Bog ve koliko učnih moči imajo v Slavini; da bode pa takoj na jasem, mu povem, da so samo dve kljub temu da ima šola v Slavini približno 200 šolo-obveznih otrok. So že nekoliko čudne te razmere, če se pomisli, da ima neka sosedna šola samo 10 učencev več nego šola v Slavini, zato pa nič manj nego 6 učnih moči. Pri teh razmerah bi si človek ne mogel drugače misliti, nego da so otroci v Slavini tako dobrih talentov, da zadostujeta dve učni moči.

Prostovoljno gasilno društvo v Slavini prired: dne 2. septembra veliko veselico na prostem. Več o tem sporočimo pravočasno.

Rakulk. V lozi pri Rakulku se je obesil te dni neki mož iz Košane. Obesiti pa se je hotel nekoliko drugače nego se obesa drugi samomorilni kandidati. Natakni je najprvo na vejo telovnik in skozi tega hujko povlekel pas od hlač katerega si je zadržal vrat. Reževal se je gotovo zmešalo. Pokopali so ga v Rakulku.

Vest iz Istre

Pevsko in bralno društvo »Venec« na Kozini proslavi 25-letnico svoje ustanovitve z veliko vrtno veselico, ki se bo vršila jutri, dne 19. t. m. ob 4. uri pop. na senčnem vrtu gostilne Dobrila. — Spored pevškega koncerta je sledeči: 1. Vilhar-Rapotec: Proletni zvuci. Mešan zbor s spremljevanjem tamb. zbora; poje »Venec«. 2. Dr. B. Ipavic: Naše gore. Mešan zbor poje društvo »Zvezda« iz Hrpelji. 3. Nedved: Oblakom. Poje pevsko društvo iz Vrhopolj. 4. Nedved: Nazaj v planinski raj. Mešan zbor poje društvo »Slavnik« iz Klanca. 5. Laharnar: Vesela tovarišja. Poje pevsko društvo iz Gročane. 6. a) Dr. Fr. Rapotec: Pomladni sen. b) O. Dev: Dečka, to mi povej. Poje moški zbor društva »Venec«. 7. Na straži. Poje moški zbor iz Materije. 8. F. Juvanc: Pastir. Poje moški zbor društva »Lipa« iz Bazovice. 9. Vilhar: Na vrtu. Poje moški zbor društva »Venec«. — Sodebne godbene društvo iz Hrpelji. — K obilni udeležbi vabi Odbor.

### DAROVI

V počastitev spomina njihove ljubljene hčerke Dragice Kralj darujejo roditelji 20 L za podr. »Šolskega društva« pri Sv. Ivanu.

Da postojijo spomin hčerki Svetli in Danice Ipavec daruje njih rodbina 25 L za podr. Šol. društva pri Sv. Ivanu. V isti namen daruje gospa Marija Kralj 2 L. Srčna hvala! (Denar hrani blagi.)

Povodom 70-letnice Josipa Urbančiča nabrala družba 55 lir za Šolsko društvo in istotoliko za Dijaško Matice. Hvala iskrena!

### Rojaki! Ne zabite na Šolsko društvo!

### Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 2.— Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L. 4.— Kdor šče službo, plača polovično ceno.

DEKLE se sprejme v trgovino z mešanimi blagom. Prednost imajo tista, ki so večina italijanskega jezika in šivanja. Nastop takoj. Ako je le mogoče, glasiti se osebno. Naslov pove upravitelju. 1131

SOBICA s posteljo se odda preprostemu delavcu. Via XXX Ottobre 12/V. 1132

16 LETEN pekovski vajenec, z enoletno prakso, želi vstopiti v kakšno pekarno, najraje v mestu. Naslov pri upravitelju. 1133

V SKLADIŠČU via Pauliana 1 v ogaj Piazza Libertà se prodajajo po konkurenčnih cenah in z jantvom popolne poročne sobe, z mizo in dvema stolicama po L 1100.— lepe poročne sobe od L 2000.— naprej, obedne sobe s stolicami iz pravega usnja od L 3000 naprej, pohištvo za kuhinje, predsobe, sobane in urade, stene in omare za predsobe kakor tudi posamezni kosi. Velika izbira stolic. Preprodajalec in gostilničarjem se dajo popusti. Pohištvo v tranzitu za izvoz po posebnih cenah. Via Pauliana 1, Vozal Piazza Libertà. 1135

POSTELJE od L 90.— naprej, razno posamezno pohištvo, vzmeti, žimnice iz morske trave in polvolne, popolna, soba solidna L 800.— Fonderia 3 1117

KUPUJEM dnevno cunj. Plaćujem od 60 do 150. Kupujem tudi žimo in preče. Via Solitario 1. 1129

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Periot, via S. Francesco 15, II. 45

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plaćam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 855

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Montecitorio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

PIANINO ali glasovir v vsakem stanju, kupi uglaševalec Andrej Pečar, Trst, via Molino a vento 5, III. (6)

PLISSE. Delo hitro in natančno, velike in majhne oblike, podviti, na pahljajo in na harmoniko. Oliva de Battisti, Via S. Sebastiano št. 4-III Trst. Vhod pri prodaji listov. 51

**PALMA**

35

Podpečniki iz pristnega kančuka. Amerikanci so praktični ljudje, ker nosijo namesto navadnih pet. gumijeve pete PALMA. Te so trpežnejše kakor njuje in so vsled tega tudi posebno ekonomične. Prodajalnice obuvalec in čevljarji naj vprašajo cenike, katere jim pošlje zastopnik Ermanno Morgenstern, Trst, Ugo Polonio 3.

Najstarejši slovenski denarni zavod.

**Tržaška posojilnica in hranilnica**

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca šte. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje po 4% —

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na knjižice, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Št. telef. 25-67.

**Odhodi in prihodi vlakov**

JUŽNI KOLODVOR.

Trst, Tržič, Cervinjan, Portogruaro — Benetke.

Odhodi: 0.15 o.; 5.— eks.; 5.35 brz.; 9.40 o.; 10.10 brz.; 14.— eks.; 15.40 o.; 18.— o.; 19.05 eks.

Dohodi: 0.40 eks.; 5.40 o.; 8.15 o.; 10.05 eks.; 14.— brz.; 15.40 eks.; 19.23 o.; 23.25 eks.

Trst, Gorica, Kormin, Videm (Udine).

Odhodi: 6.05 o.; 8.— o.; 9.40 o.; 13.10 o.; 16.40 brz.; 18.— o.

Dohodi: 8.15 o.; 10.45 o.; 12.40 brz.; 16.50 o.; 18.50 o.; 22.45 o.

Trst, Nabrežina, Divča, St. Peter, Postojna.

Odhodi: 0.40 eks.; 5.15 brz.; 7.00 brz. 8.30 o.; 11.00 brz.; 16.10 o.; 19.45 brz.

Dohodi: 3.30 eks.; 7.15 o.; 9.25 brz.; 12.20 o.; 18.30 brz.; 20.30 o.; 21.20 brz.; 23.50 o.

KOLODVOR PRI SV. ANDREJU (državni)

Trst, Koper, Buje, Poreč.

Odhodi: 5.40, 8.50\*, 12.35, 18.30\*.

Dohodi: 8.30\*, 12.30, 17.55\*, 21.25.

Trst, Gorica, Podbrdo.

Odhodi: 5.35 brz.; 6.10 o.; 16.30 brz.; 17.25 o.

Dohodi: 7.45 o.; 12.25 brz.; 21.15 o.; 23.45 brz.

Trst, Hrpelje, Buzet, Pula.

Odhodi: 5.25 o.; 12. 55\* brz.; 18.25 o.

Dohodi: 7.35, 10.05 o.; 15.50\* brz.; 21.32 o.

\* Ne vozi ob nedeljah.

**Inserirajte v „Edinosti“**

**PODLISTEK**

ANNIE VIVANTI;

**KIRKA** (28)

Roman Marije Tarnovske. — Poslovenila G. B.

Zvedela sem, da je bil Vasilij oni čas začasno spuščen na svobodo. Pozneje so ga gotovo oprostiti porotniki daljnjega mesta Homel, ker so priznali, da je imel pravico usmrtili Boževskij.

Mogoče je bilo pravično...

Toda zanj, ki ga je ranil — in zame, — moj Bog, kakšna muka! Kakšno trpljenje v teh dolgih, mračnih dneh, v teh temnih nočeh!

Ah, state noči, tiste noči... Bala vas se jih kakor divje živali, ki nas misli pokreti. Ves dan sva mislila na noč.

Ze ko se je bližal mrak, mi je Boževskij ležal raztegnjen na postelji, z obrazom obrnjen proti oknu, stisnil roko in ni je več izpustil.

»Bojim se, bojim! je pravil... «Nočem noč! Nočem noč!«

Rekla sem mu: »Nikdar ne, prežgodej je še; je še dan. Vsi se je izprehajajo...«

Toda noč, premetena in grozna, se je skrila

**Tiskarna „Edinost“ v Trstu**

Izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Franciška Asiškega št. 20